



Funded by  
the European Union

**EU4Environment**  
Green Economy in Eastern Partner Countries

# PROMOTING ECO-LABELLING IN ARMENIA: FIRST RESULTS

Final Conference on Resource Efficiency: Green Solutions for  
Sustainable Business in Armenia, 8 May 2024  
Ms. Lesya Nikolayeva, International Expert, Europe Office  
United Nations Environment Programme

Action implemented by:



**THE WORLD BANK**  
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP





Funded by  
the European Union

**EU4Environment**  
Green Economy in Eastern Partner Countries


# Ի՞նչ են **Էկոպիտակները** ?

Տեղեկատվություն արտադրողների համար

 **Պիտակներ,** որոնք օգնում են սպառողներին ընտրել հատուկ բնապահպանական և սոցիալական չափանիշներին համապատասխանող ապրանքներ և ծառայություններ:

 **Գործիքներ,** որոնք պաշտպանում են շրջակա միջավայրը և միևնույն ժամանակ օգնում են իրենց ապրանքներով կամ ծառայություններով տարբերվել մրցակիցներից:

 **Գովազդման միջոցներ,** որոնք խթանում են ապրանքների և ծառայությունների վաճառքը:

 **Շուկայական գործիքներ,** որոնք կամընտրական են:

Action implemented by:



**THE WORLD BANK**  
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP



Funded by  
the European Union

**EU4Environment**  
Green Economy in Eastern Partner Countries

# Էկոպիտակների տարբեր տեսակները



Տեղեկատվություն արտադրողների համար

Պիտակների վերաբերյալ ընդհանուր տեղեկություններ և դրանց կիրառումը շրջակա միջավայրի պահպանության առաջատար պրակտիկայում

	Էկոպիտակ Տիպ I	Հավաստագրման սխեմա կամ էկոլոգիապես մաքուր պիտակ Տիպ I-նման	Ինքնահայտարարագիր Տիպ II	Բնապահպանական արտադրանքի հայտարարագիր Տիպ III
ԻՍՕ հղում	ISO 14024		ISO 14021	ISO 14025
Ստուգված է երրորդ կողմի կողմից	✓	✓	Չի պահանջվում, բայց խորհուրդ է տրվում	✓
Կյանքի շրջափուլից կախված	✓	✓	Հազվադեպ	Որպես կանոն
Բնապահպանական ուղղվածություն	Բնապահպանական (և սոցիալական) չափանիշների ամբողջ փաթեթ	Կոնկրետ բնապահպանական ազդեցություն	Կոնկրետ բնապահպանական ազդեցություն	Ընդհանուր ազդեցություն (հաճախ ցուցադրվում է աղյուսակի տեսքով)
Արարանքների միջև համեմատելիության հնարավորություն	Երբեմն	Երբեմն	---	Որպես կանոն
Ներկայացման եղանակ	Կնիք կամ պիտակ	Կնիք կամ պիտակ	Հայտարարագիր, երբեմն կնիքով կամ գրաֆիկական տարրով	Ապրանքի էկոլոգիական հայտարարագիր
Ներկայացման տեսակ	Ձեռնարկություն-սպառող	Ձեռնարկություն-սպառող	Ձեռնարկություն-սպառող	Ձեռնարկություն-ձեռնարկություն





Funded by  
the European Union

**EU4Environment**  
Green Economy in Eastern Partner Countries

# Արտադրանքի կյանքի ցիկլ



Action implemented by:



**THE WORLD BANK**  
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP



Funded by  
the European Union

**EU4Environment**  
Green Economy in Eastern Partner Countries

# Որո՞նք են **էկոպիտակների** առավելությունները ?

Տեղեկատվություն արտադրողների համար



էկոպիտակներն օգնում են ընկերություններին՝

## **Բարձրացնել մրցունակությունը**

- Օգտվելով էկոլոգիապես մաքուր ապրանքների և ծառայությունների նկատմամբ սպառողների աճող պահանջարկից
- Բացելով նոր կամ ընդլայնելով արդեն իսկ գոյություն ունեցող շուկաները (ներքին և միջազգային)
- Բարելավելով կայուն պետական գնումների հասանելիությունը

## **Հիմնել երկարաժամկետ կայուն, արդյունավետ արտադրություն՝**

նախնական ներդրումներ կատարելուց հետո

- Կրճատելով ռեսուրսների օգտագործումը
- Չափելով արդյունավետությունը՝ հետագայում շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունը նվազեցնելու նպատակով

**Խթանել** կայուն («կանաչ») ապրանքանիշով **արտադրանքը**, որն առանձնանում է և ձեռք է բերում սպառողների վստահությունը

**Բարելավել նրանց հեղինակությունը** բնապահպանության և կայուն զարգացման ոլորտում

## **Սպառողների համար ապահովել հուսալի չափանիշ՝**

նվազագույն ջանքերով **էկոլոգիապես մաքուր արտադրանք** ընտրելու համար



Funded by  
the European Union

**EU4Environment**  
Green Economy in Eastern Partner Countries

## Type I Ecolabelling

### Patented Logo



Only the **best products** can be awarded to use the logo - **Consumers may buy** these products without doubt

Action implemented by:







Funded by  
the European Union

**EU4Environment**  
Green Economy in Eastern Partner Countries

# I տիպի և I-անման տիպի Էկոպիտակներ, որոնք կարելի է գտնել Հայաստանում

- Հայաստանում I տիպի ազգային Էկոպիտակ գոյություն չունի:
- Թեև այնքան էլ տարածված չեն, այնուամենայնիվ, Էկոպիտակներ կարելի է գտնել ներմուծվող ապրանքների վրա:
- Գոյություն ունեցող որոշ միջազգային և տարածաշրջանային Էկոպիտակներ՝
  - TCO սերտիֆիկատ SS արտադրանքի համար (I տիպի Էկոպիտակ)
  - Արդար առևտուր (I-անման տիպի Էկոպիտակ) սննդամթերքի, տեքստիլ, կոսմետիկ ապրանքների և այլնի համար (արդար առևտուր ագարակատերերի հետ, Էկոլոգիապես մաքուր գյուղատնտեսական արակտիկա) (I տիպի Էկոպիտակ)
  - PEFC (Անտառների հավաստագրման հաստատման ծրագիր), օրինակ, թղթե արտադրանքի համար (I-անման տիպի Էկոպիտակ)



Action implemented by:



THE WORLD BANK  
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

# Example: Green Caucasus



- Green Caucasus is a common certification and quality system, which is jointly developed and operated by two independent private companies – ECOGLOBE LLC in Armenia and CAUCASCERT Ltd in Georgia.
- Created in 2008

- «Օրգանական գյուղատնտեսության մասին» օրենքը (Էկոլոգիական մակնշման գործընթացների նկարագրությամբ) ներկայումս գտնվում է վերանայման փուլում (փոփոխությունները գտնվում են հանրային լսումների փուլում)
- «ԷկոԳլոբ» ՍՊԸ-ն Հայաստանում գյուղատնտեսական արտադրանքի և սննդամթերքի սերտիֆիկացման միակ հավատարմագրված մարմինն է:
- Էներգաարդյունավետ սարքավորումների պիտակավորումը և շենքերի սերտիֆիկացումը ներկայումս բարեփոխումների գործընթաց են անցնում (կան հավատարմագրված մի քանի մարմիններ):
- Հայկական ստանդարտներ (AST)  
<http://www.sarm.am/en/standarts/search?category=ast>





Funded by  
the European Union

**EU4Environment**  
Green Economy in Eastern Partner Countries

## 3 CATEGORIES OF PRODUCTS were prioritized for SPP pilot tenders in Armenia:

- Energy-saving LED lamps
- Data centers, server room, cloud services
- Energy-efficient and heat-insulating building materials

Action implemented by:





**Funded by  
the European Union**

**EU4Environment**  
Green Economy in Eastern Partner Countries

Table 2. Energy labels currently in use in Armenia<sup>1</sup>

Appliance type	Armenia label in place	Armenia label scale	Comparable EU label	EEU TR in place	EEU regulation label scale	Comparable EU label
<i>Household electric refrigerators and freezers</i>	Yes	A to G	A to G EU label version 2010	Yes	A +++ to D	A +++ to G EU label version 2014
<i>Household electric washing machines</i>	Yes	A to G	A to G EU label version 1995	Yes	A +++ to D	A +++ to D EU label version 2010
<i>Household dishwashers</i>	N/A	N/A	N/A	Yes	A +++ to D	A +++ to D EU label version 2010
<i>Air conditioners</i>	Yes	A to G	A to G EU label version 2013	Yes	A +++ to D	A +++ to G EU label version 2013
<i>Domestic ovens</i>	(Domestic electric ovens are not covered by the EEU TR or national Armenian regulations)					
<i>TVs</i>	N/A	Yes	Yes	Yes	A +++ to D	A +++ to G EU label version 2010

Action implemented by:



**THE WORLD BANK**  
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

## RECOMMENDATIONS on promotion of eco-labelling in Armenia (including for SPP):

- **Legislative Harmonization and Update:** Amend Armenian laws to integrate EU eco-labelling principles / establishment of ecological criteria for awarding
- **Establish a National Eco-Labelling System:** Develop a national eco-labelling framework that adheres to EU criteria
- **Market Awareness and Competitiveness:** Implement comprehensive awareness campaigns and discussion forums targeting businesses and consumers
- **Monitoring and Enforcement:** Designate / establish a Competent Authority or leverage existing public or private sector units
- **Technical Specifications and Public Procurement:** Reformulate the technical specifications within public procurement processes to prioritize life cycle costing and quality over the lowest price
- **Capacity Building and Support:** training programs for PP officials and stakeholders on SPP practices and the significance of eco-labelling





## ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՅՈՒՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՆՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ԷԿՈՊԻՏԱԿԱՎՈՐՈՒՄ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԶԵՆՔԲԵՐՈՒՄՆԵՐԸ 2019-2023 ԹԹ

## SUSTAINABLE PUBLIC PROCUREMENT AND ECO-LABELLING IN THE REPUBLIC OF ARMENIA KEY ACHIEVEMENTS IN 2019-2023

### Կայուն Պետական Գնումներ (ԿԳԳ)

### Էկոպիտակավորում

- Վերանայվել է ԿԳԳ ներդրման և խթանման հնարավորությունների իրավական դաշտը.
- Պետական գնումների ընթացիկ պրակտիկայի և շուկայի պատրաստակամության գնահատում, ինչպես նաև ԿԳԳ պրակտիկայի ընձեռող առաջարկություններ.
- Օրգանական ապրանքներ, էներգամշակող շինանյութեր, կենցաղային քիմիկատներ, սպառվող նյութեր և պարագաներ, ԼՂ լամպեր, պայուսակներ և տոպրակներ ընտրվել են որպես ԿԳԳ առաջնահերթ ապրանքային խմբեր:

- Գնահատվել է էկոպիտակավորման համակարգը.
- Մշակվել են էկոպիտակավորման համակարգի կատարելագործման վերաբերյալ առաջարկություններ.
- Նախագծվել և փորձի, առավելությունների, էկոպիտակների տեսակների, ինչպես նաև ԵՄ էկոպիտակի չափանիշների փոխանակում՝ օրինակներով:

«Հայաստանը ձեռնամուխ է եղել դեպի կանաչ տնտեսության անցման ուղին, որտեղ կայուն պետական գնումները դիտարկվում են բյուջեի կանաչապատման, կանաչ ֆինանսավորման զարգացման և ավելի կանաչ արտադրանքի շուկայի ընդլայնման համատեքստում»,  
տ. գ. թ. Գայանե Գաբրիելյան, ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարի տեղակալ

«Էկոպիտակավորման նախաձեռնությունը կարևոր քայլ է դեպի կայուն ապագա, որը սպառողներին հնարավորություն է տալիս հստակ տեղեկատվություն ստանալ արտադրանքի բնապահպանական հավատարմագրերի մասին, խթանելով կանաչ և նորարարական արտադրության հանձնառությունը Հայաստանում»,  
Պարոն Արթուր Մայսուրյան ԵՄ տնտեսական համագործակցության վարչության պետ, ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն



«Armenia has embarked on the path of transition to a green economy, where sustainable public procurement is considered in the context of greening the budget, developing green financing and expanding the market for greener products»,  
PhD. Gayane Gabrielyan, Deputy Minister of Environment of the Republic of Armenia

«The eco-labelling initiative is a key step toward a sustainable future, empowering consumers with clear information about products' environmental credentials, fostering a green and innovative production commitment in Armenia»,  
Mr. Artur Maysuryan Head of EU Economic Cooperation Department, Ministry of Economy of the Republic of Armenia



## ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՎ ՀԱՍՏԱՏԱՎՈՐ ԿՈՂՄԵՐԻ ԻՐԱՋԵԿՎԱԾՈՒԹՅԱՆ ԲԱՐՋԱՐԱՑՈՒՄ ԵՎ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱՌՈՒՑՈՒՄ

## RAISING AWARENESS AND UPSKILLING

- ԿԳԳ և էկոպիտակավորման վերաբերյալ վերապատրաստման սեմինարը հավաքեց ազգային շահագրգիռ կողմերին՝ ամրապնդելու նրանց գիտելիքները.
- Պատրաստվել են ԿԳԳ վերաբերյալ անգլերեն և հայերեն թռուցիկներ և տեսանյութեր, որոնք ուղղված են ազգային արտադրողներին:

- Թռուցիկներ և տեսանյութեր անգլերեն և հայերեն լեզուներով, որոնք պատրաստված են տարբեր շահագրգիռ կողմերին բացատրելու էկոպիտակի առավելությունները, գործնական հնարավորությունները և չափանիշները:

- Training workshop on SPP and eco-labelling gathered national stakeholders to strengthen their knowledge;
- Leaflets and videos in English and Armenian on SPP prepared, targeting national producers.

- Leaflets and video in English and Armenian prepared to explain eco-label benefits, practicalities and criteria to various stakeholders.

### ՊՈՏԵՆՑԻԱԼ ՕԳՈՒՏՆԵՐ

### POTENTIAL BENEFITS

- Վերանայված օրենսդրությունը ուժեղացնում է Հայաստանի պատրաստակամությունը ԿԳԳ ներդրման և խթանման համար.
- Ընտրված ապրանքային խմբերը, որոնց կհետևեն ուղեցույցները և կայունության չափանիշները, հիմք կստեղծեն ԿԳԳ փորձական մրցույթների համար:

- ԿԳԳ և էկոպիտակավորման հայեցակարգերը ներդրվել և քննարկվել են ազգային մակարդակով (ընդ որում ԿԳԳ առաջին անգամ).
- Ազգային բիզնեսները և այլ շահագրգիռ կողմերը կօգտագործեն իրենց գիտելիքները ԿԳԳ և էկոպիտակավորման վերաբերյալ խթանելու կանաչ և նորարար արտադրությունը Հայաստանում:

- Reviewed legislation strengthens Armenia's readiness to introduce and promote SPP;
- Selected product groups, followed by guidelines and sustainability criteria will create a basis for SPP pilot tenders.

- SPP and eco-labelling concepts introduced and discussed at national level (SPP – for the first time);
- National businesses and other stakeholders will use their knowledge on SPP and eco-labelling to boost green and innovative production in Armenia.



Funded by  
the European Union

**EU4Environment**  
Green Economy in Eastern Partner Countries

**Good practice library:** compilation of case studies on green and socially responsible public tenders in Europe (use of life-cycling costing, circular economy principles and approaches fostering sustainable innovation, new technologies etc.). The practice cases also provide some 'lessons learned' for those wishing to replicate experiences.

[https://green-business.ec.europa.eu/green-public-procurement/good-practice-library\\_en?f%5B0%5D=oe\\_page\\_subject%3Ahttp%3A//data.europa.eu/uxp/c\\_163e1e96&page=0](https://green-business.ec.europa.eu/green-public-procurement/good-practice-library_en?f%5B0%5D=oe_page_subject%3Ahttp%3A//data.europa.eu/uxp/c_163e1e96&page=0)

**SPP and eco-labelling practices:** EU procurement context  
(presentation by Mr. Eriks Mezalis): [PowerPoint Presentation \(eu4environment.org\)](http://eu4environment.org)

Action implemented by:



THE WORLD BANK  
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP



Funded by  
the European Union

**EU4Environment**  
Green Economy in Eastern Partner Countries

# Thank you for your attention!

Ms. Lesya Nikolayeva  
UNEP Europe Office  
[lesya.nikolayeva@un.org](mailto:lesya.nikolayeva@un.org)

Action implemented by:



**THE WORLD BANK**  
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP